

SZERKESZTŐSÉG
S KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Plaza M. Viteazul
(Nagypiactér) 11/a
TELEFON: 670.
Megjelenik
minden pénteken.

NÉPÜNK

ZSIDÓ HETILAP

Előfizetési árak:

BELFÖLDÖN
1 évre . . . 160 L.
1/2 80 „
1/4 40 „

KÜLFÖLDÖN
1 évre
Magyarország P 10
Slovensko . . . Ck 60.
Austria . . . S. 15.
Jugoslávia . . D. 100.

Diktatura küszöbén

Kormányváltást jósolnak a bukaresti politikai körök. És ez annál érthetőbb, mert a mai helyzetből nincs más kiút mint egy gyökeres reorganizáció. A mostani kormányban vagy az akarat, vagy a hatalom hiányzik ahhoz, hogy az ország teljes konszolidációját megvalósítsa. Bármelyik esetőség is áll fenn, a kormány elvesztette létjogosultságát.

Rezsinváltozásra van szüksége az országnak. Nem arról van szó, hogy egyik politikai párt fölébbre kerekedhetik a másiknak, hanem az ország presztízse forog kockán. A külföldi lapok nyíltan követelik egy európai konferencia összehívását, kizárólag azzal a céllal hogy a román belpolitikai viszonyokkal foglalkozzék. Román politikusok nyilatkozatait citálják, akik szerint *Románia jövője csak úgy biztosítható, ha idegen állam fennhatósága alá kerül.* Milyen helyzetben lehet egy ország és milyen jövő előtt áll, ha már saját fiai közül is akad, aki ilyen elveket hirdet.

Tapasztalhattuk a világháborúban, hogy mit jelent az, ha egy ország elveszti az egész világ szimpátiáját. Magyarország feldarabolásához többen járultak hozzá egy Scotus Viator, mint három veszített háború. A század elejei külföldi propagandák nélkül talán soha sem sikerült volna Magyarország elismervény megcsonkítása, mint ahogy bekövetkezett. — A mai román kormány pedig, mely nagyrészt lehetősége ezen körülmény kialakulását, semmit sem tanult és semmit sem felejtett. Az idegen megbízottak egymást érik az ország inspicálásában, a külföldi lapok állandó rovatot tartanak a román belviszonyokról, a hiteltárgyalások megszakadnak, és belügyi a kormányzat megelégszik egy két kommuniké kibocsátásával.

Két eshetőséget lanszíroznak Bucarestből. Személyi kormányt a király személyes híveiből, ami tulajdonképpen diktatúrát jelent, vagy koncentrációs kabinetet, amely a mai parlamenttel valószínűleg a politikai és gazdasági konszolidáció programját. Az elsőt a jobboldali körök szeretnék, míg a másodikat azok kívánják, kik még ott is ragaszkodnak a parlamentárizmushoz, ahol az csak a formáját jelenti egy becsületes és progresszív eszmének anélkül, hogy a tulajdonképpeni lényegét — az igazi népképviselőt — is megvalósítaná. Lehet, hogy igazuk van. Lehet, hogy még mindig jobb egy rossz áparlamentárizmus, még ha bírálatok és pártelnöki terror is irányítják munkáját, mint egy valószínű diktatura. Lehet, hogy így van, másfelől. De Romániában a politikai önzés és felelőtlenkedés országában elképzelhetetlennek tartjuk, hogy egy kormány, nyugodtan és biztosan dolgozhasson — bármily szükséges és üdvös programmal is jön — egy olyan parlamenttel, mely majdnem teljes egészében abból a pártból rekrutálódik, akiknek uralmát ép az Ő előtérbejutása döntötte meg. Ehhez a parlamenterek más mentalitása és a vezérek nagyobb önzetlensége szükséges. Előre látjuk a buzgó vetélkedést a kormánytagok között a népszerűségért, midőn mindegyik feláldozza a dicső és hangzatos programot, csak hogy poszibilitását a következő választásokra is biztosítsa. Egyebekben pedig marad minden a régiben. *Akit az igazságügyminiszter elítéltet a belügyminiszter szubvenzionál, akit pedig a belügyi kormányzat tart börtönre értenek — az igazságügyi hatóságok mentenek fel jóakarattal.* Gondoljunk csak a Junian-Vajda af-

ferra. Pedig mindketten egy párthoz tartoznak, csak ép hogy különböző frakciók exponensei. És mégis hová vezetett nemes verenyfutásuk, saját frakciójuk hegemoniájáért a kormány kebelében.

Valljuk be őszintén. Románia mai helyzetében még nem eléggé érett, a közélet jelentő áparlamentárizmusra. Itt csak a szélsőségektől van mit remélni. Vagy a népakarat becsületes és minden befolyástól mentes megnyilvánulása által létrejött parlament. Vagy egy semmire sem tekintő diktatura, mely ép a diktatúrák örökös sorsát szem előtt tartva, lemond a népszerűség hiábavaló hajhászásáról, és megelégszik azzal a megbecsüléssel, mely még az ellenfelek részéről is kijár minden egyenes akarásnak és becsületes munkásságnak.

Mi a magunk részéről megmondjuk őszintén bármily bizarul is hangzik ez egy kisebbségi jogokért küzdő újságtól — a *diktatúrától többet várunk.* Tudjuk, hogy a kisebbségek, egy olyan hatalmi tényezőtől, mely a nyers erő birtoklásán alapszik sok jót nem várhatunk. — Elképzeljük, hogy kulturális, gazdasági és politikai aspirációink, diktatórikus kormányzat esetén nem igen érvényesülhetnek. — És mégsem találunk más kiutat. Az itteni sürgős és pedig veszélyesen sürgős helyzetet tekintve, különösen a zsidóság szempontjából,

akiknek a pusztá vágyon és életbiztonsága is állandóan veszélyeztetve van, nincs más kiút. Ott ahol egy diákigazolvány bármilyen ajtót kinyit, ott ahol minden középiskolai diák hivatottnak érzi magát egy ország vezetésére, csak egy diktátor semmire sem tekintő ökle képes a megkötyagosodott fejeket, kijózanítani.

Aki ismeri a romániai politikai viszonyokat tisztában van vele, hogy csak egy diktatortól remélhetjük, hogy lesz mersze elveit úgy a külföld mint a belföld előtt nyíltan és őszintén hangoztatni és azokat, ha szükséges erőszakkal is megvalósítani.

Szünjön már meg az idegölő bizonytalanság és a kétszínű játék! Mondják meg nyíltan — ha úgy gondolják — hogy ebben az országban csak románoknak van joguk lélegezni, vagy ha azt hiszik, hogy nekünk is vannak emberi jogaink, védjék is meg azokat.

Nem vagyunk a diktatura hívei, mert nem is lehetünk. Sem elveink sem kisebbséghez való tartozásunk folytán. De a pillanat sürgősségében, legalább átmenetileg, amíg Romániában is megtanulják tisztelni az élet és a vagyonbiztonság szentségét, nem találunk megfelelőbbet az anarchia elfojtására.

(m.)

Orosz üzérkedés az elrabolt rituális szentségekkel

New-Yorkból jelentik. Az utóbbi napokban egész hajórakományok érkeztek a szovjet külkereskedelmi képviselőlet részére Oroszországból, melyek kizárólag rituális szentségeket tartalmaztak, azon célból, hogy azokat Amerika területén értékesítsék. A könyvek és tárgyak, — melyek között nagybecsű régiségek és bibliofilé értékek vannak — az Oroszországban kirabolt templomokból származnak. Egész Amerika zsidósága felháborodva értesült ezen legújabb szentségtörésről és az amerikai rabbinátus „Iszurral” tiltotta el a velük való kereskedést és azok árusítását.

Wienből jelentik. Érdekes sajtóper folyt le

Bécsben az Oroszországból szállított rituális cikkekkel kapcsolatban. *Dr. Joel Pollak* a „Jüdische Presse” szerkesztője állott a bíróság előtt, mert az Oroszországból származó szentségekkel való kereskedést orgazdaságnak és rablott holmikkal való kereskedéssel, minősítette. Mivel *Dr. Pollak* nem volt hajlandó a beküldött helyreigazító nyilatkozat közlésére az ügy a bíróság elé került. A bíróság ítéletében kimondotta, hogy dacára annak, hogy az érvényben levő sajtótörvények értelmében a szerkesztőség kötelezhető lenne a retifikáló nyilatkozat leküldésére, mégis tekintetbe kell venni, azt a jogos erkölcsi felháborodást, amely minden kultürembert ilyen események láttára elfog.

Bocsánatot

kell kérjünk a mi szép szent eszménktől, elnézést kell kérjünk az épülő Palesztinától. Programunkba vettük annak idején, hogy a *cionizmus eszméje mellett* küzdeni fogunk az *antiszemizmussal* ellen is. Nem is oly régen hirdettük ezt, alig esztendeje és — sajnos — be kell vallanunk, hogy itteni helyzetünk annyira romlott, annyira sivár lett, hogy az utóbbi hetekben nem értünk rá nagy eszménkkal úgy foglalkozni, ahogy az megérdemli és ahogy azt szeretnénk.

Mig mi itt élet-halál harcunkat folytatjuk az ezerfejű hydra ellen, mig mi naponta feljajdulunk az atrocitások és büntös támadások meg nem szűnő és alig lankadó attackja ellen, addig az angol kormány hibáit nem ostorozhatjuk eléggé és nem foglalkozhatunk eléggé intenzíven a Palesztina építés nagy problémájával. Fájdalmasan érezzük ezt, de tudjuk és érezzük, hogy nem mi vagyunk a hibások. Pedig de súlyos események történnék naponta ott is.

Önmagunkkal és az Eszmével szembeni zsidó és cionista köteletségünk, hogy ne feledkezzünk meg róla egy pillanatra sem.

Az angol alsóházban a munkáskormány elgáncsolja a Palesztina debatta megtartását.

Az angol palesztinai hivatalnokok folytonos jogfeladásra akarják kényszeríteni az ottani zsidóságot és a nemzeti otthon igéretét akarják intézke-

déseikkel elhomályosítani. A Népszövetség által elismert és jóváhagyott mandátumot akarják csürnicavarni, mely semmiképp sem méltó arra a népre, mely a becsületességet hirdette és írja számlájára évszázadok óta. A politika még őket is becsületlenül teszi, a hideg és számítógépes angol szász fajt is, és keserves csalódáson kell keresztülmenni az egész világ zsidóságának a Palesztina mandátumot illetőleg. Angliára kétségtelenül erős hatással volt az egész világ zsidóságának egyöntetű tiltakozása, melyet a 3000 certifikat visszavonása irritált ki belőlük. *Jabotinsky* szerint a certifikatokat vissza fogja adni lassankint az angol kormány, mégha a *Simpson* jelentés nem is tanácsolná. Visszadja, hogy a zsidóság elkeseredését ne fokozza. De ezzel még csak félmegoldást jelent, mert munkáskormányának, a Palesztinakérdést egyszer s mindenkorra meg kell oldania. Az a kétszínű politika, melyet az angolok most az arabokkal és zsidókkal üz, előbb-utóbb meghozza mérges gyümölcsét.

Aghabekov, ki a moszkvai Csekának tagja volt és reábitzták a Közelkelet bolsevizálását, most otthagya a moszkvai kormányt és könyvet ad ki, melyben leleplezi azt az aknamunkát, melyet a szovjet kormány Palesztinában folytat.

Bevallja egy nyilatkozatában, hogy Moszkva nem zsidóbarát, de nem barátja az araboknak sem. Csak az fontos neki, hogy zavart keltsen, hogy az

indiai nehézségekkel küzdő angol kormánynak a Szuzei csatorna partjain is nehézséget okozzon. Nyugtalanságot szítson, s ha néhány száz zsidó vagy arab vére el is hull, nem számít náluk, hiszen nekik más cél lebeg szemük előtt. Bevallja, hogy most egy éve lefolyt palesztinai mozgalmakban, mely annyi véráldozatot követelt és annyi gyászt hozott a zsidóságra, a szovjet keze is benne volt. Szovjet ágensek segítettek fegyvert csempészni az arabok számára és ha nacionalista mozgalom is az, melyet ezzel támogatnak, a cél szentesíti az eszközt. Már pedig a cél, Nagy Británia nyugtalanítása minden kolónián és mindenütt ahol mandataritást is, de angol az ur.

A szovjet nem zsidóellenes — mondja Aghabekov — csak angolgyűlölő. Így nyilatkozik a volt GPU ügynök.

* *

Ezerszerre fontosabb volna mint bármikor, hogy a világ zsidóságának szimpátiáját továbbra is magáénak mondhatta Anglia. Kiterjedt világbirodalmát minden sarkában a felgyújtás veszélye fenyegeti. S e helyett, hogy a zsidóság megbecsülését és szeretetét igyekezne kamatoztatni a maga

céljaira szüklátókörű politikával, a szovjet által pénzelt és biztatott arab hordák malmára hajtja a vizet. Szovjetfegyverrel törnek az arabok az angol uralom ellen és erre a britt államférfiak 3000 darab bevándorlási engedély bevonásával felelnek.

Rettentő elgondolni, hogy a világ irányításához milyen kevés előrelátás kell... Példa rá az angol kormány Palesztina-politikája.

Innen messziről a mi magunk ezernyi bajával bibelődve nem tudjuk minden nuanceát követni annak a nagyhorderejű történéseknek, mely az Ősuj hazában végbemegy és amelyet az angol külügyi hivatal párnázott ajtai mögött határozni el. Szeretettel és féltéssel remegünk érettek is és hiszünk abban, hogy végül a józan belátás győz és a dolgozó, fejlődő és küzdő 165000 főnyi erעי zsidósághoz nemsokára a chalucok tízezrei fognak bevándorolni, hogy a rég vágyott és óhajtott zsidó tömegek majoritásával eldöntődjék az angol első ház agyon hallgatott parlamenti vitája, és az összes szovjetügynökök aknamunkája megtorpanjon, az összetartó palesztinai zsidóság ellenállásán.

Minden bajunk és keservünk között sem feledünk el Cion!

Leitner Zoltán.

Mi az igazság a kolozsvári orth. hitközség ügyében

A múlt héten megjelent, a cluji hitközség válságával foglalkozó cikkünk — mely nem felel meg szerkesztőségünk felfogásának — a legilletékesebb helyről kaptuk a következő információt. (Szerk.)

Múlt heti b. számunkban „Csőd előtt a cluji orth. hitközség” cím alatt egy ferde beállításoktól hemzsező és tudatosan személyi vagy politikai érdektől vezéreltetve a mai vezetőséget rágalmozó cikk látott napvilágot, mely a hitközség anyagi romlásának okául, a szefard ügyel kapcsolatos bucaresti utazgatások költségeit jelöli meg. Mielőtt a szefard ügyre rátérnék, számszerű adatokat tárok az olvasó elé, mely napnál világosabban bizonyítja, hogy nem a mai, vagy az előbbi veszteségek idézték elő jelenlegi súlyos anyagi helyzetét, hanem a beszercei orth. kamarilla könyörtelen és egyoldalú intézkedései. Kihangsúlyozni kívánom, hogy a vezetőségek intézkedései mindég is a képviselőtestület által lettek jóváhagyva, s így lelkiismeretlen gazdálkodásokról szó sem lehet. A mai vezetőség csupán 4 héttel ezelőtt vette át az ügyek vezetését, a lehető legrosszabb viszonyok között azon reménytelül fűtve, hogy sikerülni fog a cluji zsidóság által kívánt szanalási akciót keresztül vinni. Miután nem kapta meg a képviselőtestülettől a megígért támogatást, egy előrehozott határozattal a képviselőtestület lemondott, hogy helyét egy új fiatal erőktől felrisszított vezetőségnek adja át, kik képesek lesznek a hitközséget szanalni. A hitközség jelenlegi összetartozása kilenc millió lei. Az adósságok előidézőként 3 főtétel szerepel. A Tarbut gimnázium likvidálása, mely Beszerce nyomására történt és egy millió ötszázezer leibe került, mely összegek tanároknak végkielégítése képen és más likvidációsköltségekre lettek kiutalva, hogy ezáltal a „solemhez” szükséges szefardok által megkivánt „cionista mentességét” dokumentálják. Másodsorban következik a Közhasznú Bank bukása, mely a hitközségnek két millió kétszázezer leit emésztett fel. Ezt követte az 1928-ban épített modernül berendezett rituális mikve, gőz és kád-fürdő, mely 8 millió leibe került. Ezen összeg már régen rendezve lett volna, ha nem a beszercei orth. szefard és cluji szefard rabbi, s a carei-marei Teitelbaum Joel által vezetett érdekcsoport támogatott szefard-ügy nem gátolta volna a hitközséget a konszolidáció munkájában. Értesítésünk szerint az ujonnan megválasztandó képviselőtestület vezetősége, mely a középosztályból fog rekrutálódni, a következő szanalási akciót szanalászik keresztül vinni. A hitközségnek jelenleg 2.300 adófizetője van. Számítsunk ezek közül csak 1.100-at, kikre számítani lehet. A megalakítandó vezetőség egy proporcionális szanalási adót fog kivetni, mely tagonként és 3 év alatt behajtandó átlagi 8.000 lei lesz. Ezen szanalási akció eddig nem volt keresztülvihető, mert a hitközség kormányrudjánál a vagyonosabb osztály állott, kik attól való félelmükben, hogy a szanalási adóban nagyobb összegekkel fog kelleni résztvegyenek, késleltették ezen megoldást. Azonban az új vezetőség félelem nélkül fogja ezt keresztül vinni.

Ami a „Népünkben” említett szefard ügyet illeti, tény, hogy ez a semmiféle eszköztől vissza nem riadó Beszerce bizalmát élvező terrorcsapat nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a hitközséget, minden zsidó által eitelendő módon megkárosítsa. Sikerült is a vallás és a törvény kijátszásával sakterüknek, fia és veje közreműködésével házról-házra járva, szárnnyal vágni és ez által százezrekre menő gabellajövedelemtől károsítva meg a hitközséget. Ugyiszintén vidékről behozott marhahússal egyidejűleg „tréfli hus” alatt árusítottak húst gabella nélkül. A hatóságok félrevezetésére azt mondta jegyzőkönyvbe a szefardok gyűlölethirdető rabbija, ki

ittléte óta legfőbb akadályozója volt a hitközség által felajánlott békének, hogy az orthodox hitközség által vágott hus „növéla” vagyis döghus, s ezért engedte meg a hiveinek a tréfli hus élvezését, amely a háboru alatt ugyanis engedélyezve volt. Ily ürügyekkel hónapokon keresztül árultak gabella nélkül húst, a mi sietette az anyagi romlást. S nem a cikkben jelzett bucaresti utazások idézték elő a romlást, mert hiszen a bucaresti utakat a hitközség csak mint védelmi eszközt tette meg, amikor sikerült a szefard rabbinak a minisztert vagy annak alantassait félrevezetni és a szefardok részére permiszt kicsikarni.

Azonban a tendenciózus elferdítéseknek is egyszer vége szakadt és megint a beszercei főiroda u. n. elnökéhez (diktatorához) folyamodtak, aki a hitközséggel szemben oly jól bevált recept szerinti din-tórát rendelt. Annak eilenére, hogy a két hitközség közötti szerződésileg történt megállapodás szerint, 9 évi időtartamon belül abban az esetben, ha a szefardok a hatóságokat igénybe veszik, elvesztik a din-tóra által eddig élvezett jogait, tehát a hitközség nem lett volna erre többé kötelezhető, azonban a béke érdekében, hajlandónak mutatkozott ezen félre nem érthetően egyoldalú intézkedést elfogadni.

Megjegyezni kívánjuk, hogy a hitközség már több ízben tett hasonló ajánlatot a béke érdekében. Hajlandónak mutatkozva a régi status quo ante helyreállítására, szemét hunyva a hitközség elleni többszörös denunciacióra a minisztériumok előtt és a helyi hatóságoknál, de az összes ilyen arányu bé-

A lejtőn nincs megállás...

Románia kulturbestiai szisztematikusan hajtják ezen szerencsétlen országot kikerülhetetlen végzete felé... Mig az ókor barbár vérözöne, a népvándorlás bestialitásai, a középkor rettenetes inkvizíciója és a vallásharcok korában is, minden nép megbecsülte minden egyháznak templomait és azt szentnek tartva védelmébe vette, addig ma Romániában elérkeztünk már azon etapéhoz, hol a kormány gyengesége és rosszindulatu hallgatóságos támogatása folytán, a dolgok odafejlődtek, hogy a kultur-emberiség legféltőbb „szentségeit” szentségtelenítették meg és a tűzmartalékává akarják tenni. Elérkeztünk tehát azon ponthoz, midőn azok, kik a román nép vezetőiként érzik magukat predestinálva, végső bestialitásukban nemcsak a jelenlegi társadalmi rendet, de még annak pillereit képező évezredek szentségeit is, tehát nemcsak a mi, hanem az összes vallások alapját, a szent Thórát akarják felgyújtással megsemmisíteni...

Alig ernyedtek el valamennyire a bel- és külföldet egyaránt izgalomban tartó antiszemita bujtogatások és zavargások tüzcsováai, alig ocsudott fel Borsa zsidó lakossága a borzalmas tűzvész lidércnyomása alól, alig tért még vissza a bizakodás Máramaros és Bukovina meghajszolt zsidó népének a lelkebe, a hamu alatt még mindig szunnyadó tüzet az elvetemült elemek újból magasra szították. Ez alkalommal — a belügyminisztériumi és a hatóságok minden „rendcsinálása” és kézmosása után — majdnem a máramarosszigeti zsinagóga esett az antiszemita gyújtogatók prédájává.

Most azonban nem könnyű letagadni a gyújtogatás tényét, mert a magukat biztonságban érző gonosztevők gondoskodtak bünjelekről.

Hétfőn este fél 10 órakor Kreindler Rafael szigeti kereskedő a Nagyköz-uczában visnici Besz-Hamidras templom udvar felőli bejáratánál észrevette, hogy a zsinagóga belsejében tűz van. Grosz Ignác és Perl Nándor társaságában behatolt a templomba, ahol megdöbbenő látvány fogadta. Az egész

kejavaslatok, melyek már a szefard-tagok helyesével is találkozott, egyedül a szefardok szellemi és lelki vezetőjének makacs, „korának megfelelő megfontolatlanságain hiúsultak meg.

A hitközség megnevezte bírját a targul-neamgaon személyében, világának pedig Nussbaum Sámuel urat mint az erdélyi orthodoxiának tisztelt elvező alakját. Az elnök személyét illetőleg, meg egyezés volt a szefardokkal, mely szerint a 2 által megnevezett személyek közül sorsolással dönteni. A beszercei „Forum” azonban ragaszkodott azon rögeszínéhez, mely szerint az elnök „Ó” nevezze ki, mert ez érthetően neki a legfontosabb volt. A hitközség még ebbe is belement.

Közben a targul neamji rabbi a bírói tisztéről lemondott, amelyről a „főiroda” értesítve le Egyben értesítették, hogy 3 rabbi is tárgyalni a tisztés elfogadása végett. Pár nappal később tudomására hozták az irodának, hogy a dragomreşi rabbi a megbízást elfogadja. A válasz erre frappáns volt! Szó szerint a következő: Megállapítjuk, hogy a hitközség hibájából történt a din-tó idejének kitolása, ennélfogva a főiroda a hitközséget elmarasztalja és kötelezi, hogy a szefard-csoportnak, akik eddig is vágta a hitközség tagjainak is, (holott erre egy kimondott isszur van most már szabad kezük van, és a hitközség kötelessége elősegíteni a hatósági tilalom ellenére egy külön vágoda felállítását, saját gabbella szedési joggal a hitközség tagjai részére is és ami a legfontosabb mint külön hitközség létezését lehetővé tenni. Az esetben, ha a hitközség ezen minden gondolkodó ember előtt érthetően drakói szigorral hozott ítéletének nem tenne eleget, azonnal következzék azon ismert „Szankciók”. Az elmarasztalás tisztóda konkludál, hogy nem elegendő, ha a hitközség csak a szefard tagjainak engedi meg a vágást és az általuk befizetett gabellát teljes összegben nekik megtéríti, hanem teljesen szabadon a hitközség tagjainak is.

A tények felsorolása ezzel véget is ér, és konzekvencia belőle a következő:

Vegyük tudomásul az összes erdélyi hitközségek és vegye végre tudomásul a beszercei főiroda és annak vezetője. Mert nem csak a cluji hitközségről, de az összes erdélyi hitközségek tendenciózus megnyomortásáról és lehetetlenné tételéről van szó. És vigyázzon a beszercei iroda, keserle fogja megfizetni esetleges győzelmét, mert ma már keresztül látnak a kuliszákon és ezutáni támadásaink, azon sötétben dolgozó saját érdekükben mindent feláldozó érdekberek ellen fognak menni, akiknek személyének nyilvánosságra hozatala, alapjaiban fogja az egész orthodoxiát megingatni.

Végül megnyugvással azoknak, akik kárörvendően dörszölik kezeiket és már előre isznak a cluji hitközség tönkretételének, mint jól végzett munkájuknak eredményére, hogy a hitközség szanalási akciója olyan előrehaladott stádiumban van, hogy rövid időn belül befejezést is nyer.

Csak elismerés és tisztelet illetheti meg azokat, akik a vázolt komoly nehézségek dacára, vállalkoztak a cluji orthodox hitközség súlyos helyzetét szanalni.

Ben Majse.

berendezés és a padlózat petróleummal volt leöntözve, s az egyik oldalajtónál rongyokkal bedugaszolva még ott állott a petróleumos üveg, amelyből a gyulékony folyadékot szélocsolták.

Amikor beléptek, a templom fapadlózata már égett, a frigszekrény fel volt feszítve és a két tóratekercs megszenstelenítve és petróleummal szinten lelcsolva a földön hevert. A helyiség több sarkában kanócokkal ellátott és gondosan bedugaszolt petróleumosüvegek állottak, amelyek közül az egyiknek már a rongy dugója is lángba állott.

Csak a három férfi kétségbeesett segélykiáltásaira sikerült az időközben eldöntő nagy tömegnek a tüzet eloltani, mely már a petróleummal felöntözött udvarba is bekapott.

A hivatalos vizsgálat kétségtelenül leszögezte, hogy bűnös kezek akarták a templomot felgyújtani. A gyújtogatás antiszemita elemek műve volt. A gyanu egy Manolache nevű volt törvénytörési tisztviselőre irányult, aki mint köztudomású évekkel ezelőtti aktív szerepet játszott az antiszemita zavargásokban. Jelenleg ő volt Danila máramarosszigeti adjutánsa. Az antiszemita gyújtogatók nyilván vezértüknek, Zelea Codreanunak az nap megkezdődött bűnperéhez akartak demonstratív kivilágítást rendezni.

A kormány mindig tiltakozott külföldön a „pogrom” kifejezés ellen. Külföldnek csak gyenge kilengésekről volt szabad „hivatalosan” tudni. Hogyan fogja a kormány a zsidó templom felgyújtását magyarázni? Hogyan fogja elhárítani, hogy itt, ezen országban igazi konszolidált állapotok vannak? Hisz egyetlen gondolkozó fej sem fogja elhinni a kormánynak, hogy itt nem pogromok vannak igazi orosz rendszer szerint.

Hová fog mindez vezetni? Milyen sors vár itt mindnyájunkra, ha ezen huliganizmus ellen a kormányzatnak még mindig nincsen komoly szava, hogy erős kézzel akadályozza meg azon súlyos csapást, mi ezen ország türelemmel és békésen dolgozó polgáira vár.

HIREK

Felelős szerkesztő WASSERSTROM SÁNDOR
A „Népünk” cikkeinek utánnomását csakis a forrás megjelölésével egedjük meg.

Haptár 5690

Péntek, Áv 22, augusztus 15.
Szombat, Áv 23, augusztus 16.

Szombat bejövetele:

üzlet bezárás 7.20
gyertyagyújtás 7.25
I-tentisztelet kezdete 7.35
Szombat kimenetele 8.40

— **Kuck főrabbi a Somré Sabbat Világszervezetére.** „A Sabbatról, a legszentebbről óhajtók beszélni. Ideális kötelezettségünkről, mely kötelez bennünket, hogy minden lakhelyünkön, szentté tegyük ezen napunkat. Hangomat lehalkítom, hogy ne a szent tűz lángjával harsogjon fületekbe, amely a legmegfelelőbb volna egy oly mélységesen szent, oly alapvetően komoly, a zsidó lelkeket oly átfogóan átható szentségről, a Sabbatról. Ez talán a templomban, a szószékéről, a frigidárius előtt megfelelő volna. De én ma hétköznapi hangon szólok hozzátok. És merem hinni, hogy így szépen minden rétege meg fogja érteni szavaimat.

A megismerés, a nemzeti öntudat letéteményesei képesek lesznek fölfogni a Sabbat óriási elvi jelentőségét. S nemcsak a nyilvánosság előtt kellene megóvni a sabbat külső látszatát, mert ezen emberekben megvan a képesség, hogy majd életükben is a Sabbat nagyságát és szentségét gyakorolják. Mert hisz legbelső bensejében benne lakik a Sabbat szentsége és értéke. És minthogy hiszek ezen megismerésben a világ minden országának zsidóihoz fordulok és odakiáltom nekik az örökké új maradt isteni mondást, mely áthatja az egész zsidó nép lelkét: „זכור את יום השבת לךדשר”.

Felhívás.

Értesitem a n. é. közönséget és a t. vevőkörömet, hogy modernül felszerelt orth. kóser szalámi hentesárugyáramban a legjobb minőségű készítmények jönnek forgalomba hozva. Szíves pártfogást kér

MARTIN PÁL jun.

חנות חמשה עשר HENTESÁRUGYÁR חמשה עשר
CLUJ, Piața Mihai Viteazul 25.

— **Gheorgheni (Gyergyószentmiklósi) zsidó fia internátus.** Gheorgheni Csiki-utca 20. Vezető: Engel Jeremiás hitoktató. Dr. Krausz Mór főrabbi ur által ajánlva. Az intézet az állami liceumi igazgatóság felügyelete alatt áll. Jó Orthodox kóser táplálkozás. A növendékek szaktanárok által lesznek előkészítve. Önképzés céljából, román, héber, magyar és német ifjúsági lapok, könyvtár, héber nyelvtanár és zongora áll rendelkezésére. Mérsékelt árak. Miután növendékek csak korlátozott számban vehetők fel, kívánatos minél előbb jelentkezni.

— **Hogyan mentették meg egy lengyel városka zsidóságát?** Ukrajnában Chobna városkában valóságos éheztek a zsidók. Amerikában élő hat földijük egy szép napon sürgőnyt kapott. „Mi chobnaiak valamennyien éhezünk.” Mind a hatan Newyorkban egyszerű munkások, akik annyit keresnek, amennyi a megélhetésükhöz éppen kell. Összeültek és kiszámították, hogy tizenkétezer dollárra volna szükség, hogy Chobnán gyárat építsenek, ahol a zsidókat el lehet helyezni. Nem sokat tőprengenek, hanem mindent készpénzzé tesznek és sikerül összesen háromezer dollárt összehozniok. Hogy a zsidó jóteköny szervezetek támogatását megszerezzék, az összeg felét nekik kell előteremteniök és így még háromezer dollárra volt szükségük. Egymásba karolva hat zsidó így megy végig New-York uccáin és minden szembejövőt megszólítanak: „Adjatok néhány fillért, Chobnán éheznek az emberek”. A körülmények csakhamar a hiányzó háromezer dollár birtokába juttatta őket. Chobnán most épül az a gyár, mely kenyeret fog adni a kisváros összes zsidó lakóinak.

Nyugodtan fog aludni, ha

EXPRESS POLOSKA irtót

használ. Kapható: **STERN S. ENDRE**

Egy liter ára 15 Lel CÉGNEL ORADEA, Zöldta-u. 10. Telefon: 378.

— **Jabotinsky perbe fogja Lord Passzifeld gyarmatügyi minisztert és Lord Chancellor Palesztina fő-kormányzót.** Amint az I.T.A. értesít, Jabotinsky jogászokkal tárgyal azon célból, hogy azon két államférfit, akik Jabotinsky beutazási tilalmáért felelősek, perelhesse. Ugyanis Jabotinsky a „Judea Insurance” palesztinai biztosító elnökgazgatója és e körüli ténykedésében akadályozta meg a beutazási tilalom.

NAGYVÁRADI ZSIDÓ FIU INTERNÁTUS

Prospectskivánatra
díjtalanul küldünk!!

A nagyváradai társulati Kereskedelmi, az orth. Gimnázium és a zsidó Liceum igazgatóságaitól ajánlva,

Elsőrendű תורה ellátás. A tanulókat végzett szaktanárok készítik elő. Bármilyen iskolai és internátusi ügyben elvilágosítással szolgál az internátus igazgatója

Szilágyi Adolf zsidó liceumi tanár.

Ajelentkezéseket ajánlatos minél előbb eszközölni.

— **Eljegyzés.** Moskovits Cornélt, a nváradai orth. izr. hitközség tisztviselőnjét eljegyezte Klein Dezső (Oradea).

Az oradeai nyilvánossági jogu orth. zsidó fiu és leánygimnáziumokban. Erdély egyetlen orthodox zsidó középiskoláiban, az 1930/31 tanévre szóló beiratások augusztus hó 25—31, a javító vizsgálatot tevők beírása szeptember hó 6—8 között tartatnak meg. Az első osztályba beiratkozni szándékozók fölvételük iránti folyamodványukat legkésőbb augusztus hó 25-ig nyujtsák be az iskola igazgatóságához. Ha a jelentkezők száma, a törvényes létszámot túlhaladja, a tanulók román nyelvről és számtanról fölvételi vizsgálatot tesznek. A vizsgálat kezdete szeptember 2-án d. u. 3 óra. A magasabb osztályokba való jelentkezés fölvételi bizonyítvány nélkül történik. Az ujonnan jelentkezők szintén kötelesek a fent felsorolt okmányokat betervezni. A szükséges folyamadvány mintával és minden egyéb fövilágosítással készséggel szolgál az igazgatóság. Válaszbélyeg mellékelendő. A fiu-gimnázium talmud-tórával kapcsolatu, mely teljesen díjtalanul áll a tanulók rendelkezésére. — A javító vizsgálatok ideje szeptember 3—5, a tanítás kezdete szeptember 16. — A hitközségi elemi iskolákra vonatkozó részletes tájékoztatót helyszülke miatt csak a jövő számunkban közölhetjük, csupán azt jegyezzük meg, hogy az elemi isk. I-ső osztályába iratkozni szándékozók haladéktalanul jelentkezzenek az igazgatóságnál.

— **Az amerikai zsidók olyanok, mint egy könyv — nagy előszóval és sovány tartalommal.** Detroitból jelentik: A libawitsi rebbet, József Jiczchok Snejersohnt elutazása alkalmával mintegy 1000 híve kísérette a vasutig. Több hónapos amerikai tartózkodása alatt, itt nyilatkozott első ízben azt, melynek nagy előszava s kevés tartalma van. Az előkészületek és előszavak hosszú hónapig tartanak az amerikai zsidóságnál, míg a földolgot egy kettőre elintézik. Arra a kérdésre, vajjon tart-e az amerikai zsidóság elasszimilálódásáról, a libawitsi rabbi „nem”-mel felelt. Szellemi dolgokat nem lehet számok alapján megítélni — felelte — Fizikai dolgokban szerepet játszik a szám, de nem szellemiekben. Ha 100 zsidó megtartja zsidóságát s 1000 nem, úgy a száz zsidó akarata fog győzni, mert akaratukat szellemi erő irányítja. Ő reméli, hogy eljön majd egy idő, amikor a zsidó ifjúság fellázad a zsidó tudatlanság s a zsidó ámhárácot ellen. S ebben nagy feladat vár a zsidó sajtóra, mely szerinte a legerősebb eszköz a zsidó élet fenntartására.

— **Schlesinger Márk az orth. izr. iskola tanítója,** ki közvetlen az iskola mellett lakik, elfogad a jövő tanévre teljes ellátásra fiugyermekeket még sékelt díjazásért. Cim: *Schlesinger tanító Str. Cuza Voda 2.*

Használt zsákok eladó a FLORA Gyárnál

Ócska tölgy és bükk hordók olcsóneladók. Telefon 86

Schwartz Menyhértné 1928-ban létesült orth. zsidó leánynevelő intézete Oradea,

Német és Francia társalgás.

az 1930—31 évre kibővített arányokban folytatja működését Kapucinus-u. 9 sz., az összes orth. zsidó és állami iskolák közelében. Szeretetteljes, gondos nevelés. Naponta 5-szöri bö és tápláló-étkezés. Állandó tanárnői és orvos felügyelet. Idegen nyelvek. — Zene. — Kereskedelmi és Ipar-művészeti tanfolyam.

Beiratkozás már megkezdődött

PROSPEKTUS

PROSPEKTUS

— **Talmudelőadás.** Szombat d. u. fél 5 órakor Just József talmud előadást tart a Mizrachiban. Uilmann palota. Érdeklődőket szívesen lát a Vezetőség.

חמשה עשר Restaurant NÓTA Cluj

Ha Clujra jön, keresse fel az ujonnan megnyitott orth. kóser

Vendéglőmet Str. Dubalarilor v. Timar-u. 7.

a főpostával szemben levő szamosmenti-ucca

ahol izletes koszt, olcsó ák ponto kiszolgálás, garantálják vendégeim megelégedését. Esküvőket vállalok, Szives pártfogást kér

Utazóknak 10% árengedmény. Restaurant NÓTA Cluj

— **A Mizráchi legfelsőbb tanácsának bécsi konferenciája.** A Mizráchi Világorganizáció legfelsőbb tanácsa folyó hó 18-21 tartja meg konferenciáját Bécsben. A megnyitás hétfőn este lesz. A palesztinai vezetők Rav Meir Berlin, Rav Jehuda Fischmann és Rav Osztrovszky, valamint a Ceiré és Poalé Mizráchi képviselőin kívül, minden ország központi szervezetének delegátusai is megjelennek a konferencián. A konferencia napirendje: Jelentések. A jövő munkája. A bizottságok választása. A szervezet pénzügyi helyzete és költségelőirányzat. Vita. Határozatok és választás. A Mizráchi viszonya a Cionista Világszervezethez.

SCHÜCK orthodox fiu internatus

BUDAPEST, VII, Kertész-u. 33.

A jövő tanévre kibővített arányokban nyílik meg.

Az összes elemi és középiskolák közelében.

Szeretetteljes gondossággal!

Idegen nyelvek! Orvosi felügyelet!

Naponta ötszöri garantált bőséges jó koszt!

Méltányos díjak! Külön számla nincs!

Folyó tanévben félbentlakók még elfogadhatnak

VÉGH ruhafestő és vegytisztító

A jómunkát szerető közönség szájai igazolják

cég elsőrangú munkáját

Gyártelep LILJOM-U. 5. Félvételi üzlet BEMER-TER 2. sz.

„Asémim Anachnu“

Bűnösök vagyunk. Már régen várom, hogy jöjjön valaki a népből és kiáltson ki az erdélyi mizrachista közvéleményben, hogy bűnösök vagyunk. Már régen várom, hogy jöjjön valaki és kiáltson ki az erdélyi hivatalos és nem hivatalos mizráchi vezetők fülébe: Bűnösök vagytok.

Igen bűnösök, mert hallatlan közönnyel viseltetnek a mizráchi munkájával szemben. Bűnösök ők, kik a mizráchi révén kerültek be a hitközségekbe, chevra-kadishákba, Zs. N. Sz.-be és tudom is én még hová. Bűnösök ők, mert közönnyel viseltetnek minden mizráchi megmozdulással szemben. Választások idején nagy a tülekedés. Én is mizrachista vagyok, én is. Lehet ilyenkor hallani minden oldalról. Szorongásig tömve van a helyiség a mi derék időszerű mizrachistákkal, kik igazán fáradságot nem kímélve igyekeznek bejutni valami pozícióba a hitközségnél vagy más egyébütt.

Már épen ideje, hogy véget vessünk ezen szégyenletes állapotnak. Csak az igazi mizrachista, ki egész éven keresztül mizrachista, nemcsak szavakkal, hanem tettekkel. Meg kell végre állapítani, hogy ki a mizrachista és ki nem. A következő erdélyi mizráchi konferenciának a legfontosabb feladata kell legyen annak megállapítása, hogy kikre számíthatunk komolyan mozgalmunk érdekében.

Súlyos csalódást okoz a mizráchi hiveinek, hogy vezéreink nemhogy erélyes önálló mizráchi politikát folytatnának, a legridegebb semlegesség álláspontjára helyezkednek. Egyszer és mindenkorra meg kell állapítani, hogy akarunk-e egy mizráchi pártot a hitközségekben, vagy nem? Ha igen úgy nyílt és őszinte programot követelünk, ha pedig nem, akkor ne vegyünk részt a hitközségek munkájában, hanem kizárólag Erec-Jisráelnek szenteljük egész energiánkat.

Munkátlansággal lett az erdélyi Ceiré Mizráchi is vádolva. Az igazságnak tartozunk azzal, hogy a Ceiré Mizráchi, ha nem is állott teljesen a helyzetének magaslátán, mégis végzett valamit. A csoportok munkájától eltekintve, igenis merem állítani, hogy a Ceiré Mizráchi központi ügyvezetése a körülményekhez képest nagyszerű munkát végzett. És hogy ennek dacára mégsem ment minden úgy ahogy

kellott volna, ezért csakis a csoportok (beleértve a váradiakat is) felelősek.

Azt állította egy a Néppünkben megjelent cikk, hogy a sighet-i konferencia óta egy mizráchi csoport sem alakult. Ez nem felel meg a valóságnak. Hiszen több mizráchi helyi csoporton kívül megalkult 13 új mizráchi ifjusági csoport Erdélyben. (Váradon Poalé Mizráchi, Ceiroth Mizráchi, Bené Akiba, Szigeten Ceiroth Mizráchi, Felsővisón Ceiré Mizráchi, Szinerváralján Ceiré Mizráchi, Désen Ceiré Mizráchi, Maroshévizén Ceiré Mizráchi, Bené Akiba, Kolozsváron Bené Akiba) És úgy látszik, arról sem tud a cikkíró, hogy a Ceiré Mizráchi a Mizráchi központi eggyüttesen egy nagyobb pénzüsszeget utalt át Jeruzsálembe, jóval M. D. Grosz eltávoztása után. Sőt most is letétem van egy nagyobb összeg a Keren Erec Jisráel sel Hamizráchi folyószámláján.

A mi pedig az idej Mizráchi Erdélyrészi konferenciát illeti, annyi már bizonyos, hogy az idén egy nagyszabású Ceiré Mizráchi konferencia lesz megtartva Erdélyben, valószínűleg központi szerveink, a Mizráchi Erdélyrészi központ által megtartandó II-ik országreszi konferenciával párhuzamosan. Ennek időpontja még nincsen megállapítva, mert csak a Ceiré, Poalé és Chaluc Hamizráchi dancigi világkonferenciája után kerülhet sor rá, azért, hogy a világkongresszuson résztvevők közül egy kimagasló palesztinai személyiséget hozunk le a konferenciára. Az erdélyi Ceiré Mizráchi konferenciáról minden csoport tud és fel lettek kérve, hogy szóljanak hozzá a tárgyhoz a Ceiré Mizráchi kiadásában megjelenő bulletinben. De úgy látszik a csoportok nagyon titkolóznak. Legalább is ez látszik ki a mély hallgatásból. Ami a Ceiré Mizráchi központi ügyvezetését illeti, elég annyi, hogy Sighet óta 10 bulletin jelent meg összesen több ezer példányban, 13 új csoport alakult, meg lett oldva a Nachwuchs kérdése a kitűnő Bené Akiba szervezése által. A fokozottabb munka egyik eredményének könyvelhetjük el, hogy a közeli hetekben egy mizráchi ifjusági folyóirat fog megjelenni héber-magyar nyelven.

Goldstein Vilmos

Apró hírek.

Berlin. Dr. Bernhard Weisz, a berlini rendőrség alelnöke, most ünnepelte születésének 50-ik évfordulóját. Eredetileg a bírói pályán működött, majd a rendőrséghez került, itt a politikai rendőrség főnöke lett és 1927 óta a berlini rendőrség elnökhelyettese. A zsidó hitéletben és a felekezeti mozgalmában is tevékeny részt vesz a népszerű rendőrfőnök, akiről az összes német lapok a legmelegebb hangon emlékeznek meg.

London. A világhírű sanfranciscoi rabbi Jakob Nieto, a zsidó tudományok műirója meghalt. Harminchét esztendeig volt a sanfranciscoi izraelita hitközség rabbija és tudományát az egész világ zsidó egyházi tudósai megbecsülték. Különösen talmud kutatásaival tette nevét világhírvé. Ifjúkora rendkívül küzdelmes volt. Évekig mint újságíró rikkancs kereste meg kenyerét. Londonban és megtakarított pénzén könyveket vásárolt és folyton tanult. Később esti iskolákban, majd egyetemeken is képezte magát s amikor tudományos könyveivel feltűnést keltett, a sanfranciscoi izraelita hitközség meghívta rabbijává. Régi papicsaládból származott és leszármazottja volt a híres David Nieto rabbinak, aki egyik szervezője volt a spanyol és portugál zsidók kongresszusának.

Frankfurt am-Main Betörők hatoltak be Frankfurt egyik legnagyobb zsidó imaházába, honnan az összes szentségeket elcipelték.

Genf. Augusztus 3-ikán vette kezdetét a Zsidó Ifjuság Világszövetségének konferenciája.

Varsao Mordechai Ivri — a baloldali Poalécion vezetője és Chelm város tanácsosa — saját lakásában egy rablógyilkos által halálra lővetett.

Bucuresti. A Chisenevi zsidó hitközség áthidalhatatlan pénzügyi nehézségei folytán, kénytelen volt a hitközség árvaházat bezárni. Ennek következtében 120 zsidó árva gyerek teljesen hajléktalanná vált.

Melbourne. Itt lett megtartva az ausztráliai Cionista Szervezet harmadik évi konferenciája. Elnöknek S. Brodie, a szervezet eddigi elnöke lett ismét megválasztva.

Lemberg. Keletgaliciában a kiegészítőválasztásokon a zsidópárti listán megválasztották dr. Insler, a lemergi „Der Morgen“ című jidis napilap főszerkesztőjét szemképviseelőnek. Dr. Insler radikális cionista.

Jeruzsálem. Ambár a kormányzat szigorú tilalom alá helyezte, a bármilyen politikai jellegű vallási ünnepségek megtartását, mégis az arab Nemzetiszövetség végrehajtóbizottsága egy kiáltvánnyal fordult a palesztinai arab lakossághoz, melyben a kivégzett arabokat martirként állítja elő, kik ártatlanul hullottak el az arab „igazságért“. A kiáltvány kötelességévé teszi, minden arabnak, hogy a „Martirok“ gyászünnepélyéhez csatlakozzék.

Jeruzsálem. A kommunista tevékenység Palesztinában az utóbbi hetek alatt egyre nő. Jeruzsálem uccáin az elmúlt napokban röpiratokat osztogattak, melyben a Palesztinai Kommunista Ifjúságkörös Liga követeli az ország arabizálásának keresztülvitelét.

Jeruzsálem. A rövid ideje megalakult Arab Munkás Szövetség felhívást bocsájtott ki, amelyben felszólítja arab testvéreit, a zsidó munkásoknál bevezetett 8 órai munkanap keresztülvételére.

Jeruzsálem. „Felesztin“ arab folyóirat Ben Cvit, a zsidó munkásvezért kommunista agitációval vádolta. A napokban a jeruzsálemi bíróság felelősségrevonása alkalmával, a „Falesztin“ bocsánatot kért és ünnepélyes tisztelet kifejezését nyilvánította.

Jeruzsálem. Palesztina példájára a közeljövőben Syria is bevezeti a gabona és olaj védővámot.

Jeruzsálem. A Zsidó Munkások Szövetkezete kapta Lord Melchet legnagyobb vegyigyára készítményeinek egyedárusító jogát egész Észak-Palesztina területére.

Karlsruhe. Baden-Badenben a lakosság összes rétegei tiltakozó négyülést tartottak, a nemzeti szociálisták antiszemita üzelméi ellen, amelyek fűrdövédek megcsappanását idézik elő.

Moszkva. Ez év februárjában a szovjetkormány londoni zsidó segítőegyesület szervezettel minden összekötötést megszakított, mivel Dr. J. H. Hercz, ki a segítő egyesület munkatársai közé tartozott, a zsidó üldözés elleni kampányhoz nyíltan lecsatlakozott. Hosszas tárgyalások után a segítőegyesület elnöke, Dr. Jochelmann, ki a zsidóság helyzetének tanulmányozására több hétig tartózkodott Oroszországban, megállapodott a komzettel és a felső szovjethatóságok által is jóvá lett hagyva, hogy a segítőegyesület újból megkérdeheti a szovjetországi zsidóság támogatását. Dr. Jochelmann moszkvai elutazása előtt, kijelentette az ITO képviselőjének: „Két hónapi szovjetországi tartózkodásom alatt Moszkván kívül, hosszabb ideig Kievet, Odessza és Charkovban voltam. A viszonyok tanulmányozása és a zsidó közélet vezetőivel történt tárgyalásaim meggyőztek arról, hogy a szovjetkormány és a külföldi, valamint a szovjetországi társadalom rendkívül sokat tesznek a zsidó tömegeknek az új körülmények közötti elhelyezkedéséért. A fájdalom az, hogy korlátolt anyagi erőnk nem engedi meg, hogy munkáinkat a kívánalmak és felkötött igények szerint elégtűk ki“.

I-ső rendű

FALI TÉGLA és CSERÉP

kapható saját igán hazaszállítva, heti vagy havi részletre is:

WASSERSTROM SÁNDOR

TÉGLA ÉS CSERÉPGYÁRÁBAN

ORADEA

Telep: { Str. Minerol 33 (közvetlen a csillagvárosi vám mellett)

Iroda: Str. Rimanóczy 8.

Ugyanott 2 szoba, előszoba, konyha és mellékkeliségekkel ellátott beltelkes magánház, valamint háztelkes havi részleteire eladók

VEGYILEG

tisztít mos vasal

férfi és női ruhákat Fehőrnemű, gallérmosást is vállal

BORGOS

vegytisztító

Bazár épület Sztínház oldal.

ORTH. ORTH.

AMSEL VENDÉGLŐ

Tulajdonos: STERN SÁMUEL

ORADEA, Piața Mihai Viteazul (Nagyipiac-tér) 7.

Nagy áresés a zsirpiacón

Az egész országban csakis én szállítom a legfrissebb, nyáron olvasztott

LIBAZSIRT

a legolcsóbban, vasuton és postán, saját bődönömben.

FRIEDMANN SAMU

Oradea, Guza Voda 8

A legszebb !! Zománccfényű gallérokaf

KLEIN Gőzmosóda

Szent János ucca, 4.

Ha igazán jól akar étkezni, keresse fel a

negyven éve fenálló országos hírt

GROSZ-féle orth. vendéglőt

Oradea, Zöldfa-u. 10 szám alatt és Timișoara, Lloydstr. 11. hol figyelmes kiszolgálás mellett a legjobb ételek és italok a legolcsóbban kaphatók.

Olosó havi abbonama. Lakodalmak bankettek s egyéb alkalmak rendezését legelőnyösebben vállalják

GLÜCK ANTAL, Satu-Mare

STR. N. FILIPESCU 36.

Ajánlja elsőrendű autorizált

Rum, Likőr és Cognac, gyártmányait legolcsóbb árban

valmint mindennemű gyömoölcs aromákat és eszenciákat

Csipkét legolcsóbban

Schlesingernél

lehet vásárolni

Oradea, Sas palota Aszód mellett.

Ugyanott harisnyák, zsebkendők és mindenféle rövidáru cikkek kaphatók

Az egészség a legdrágább kincs és ennek a megszerzése és megtartása a paptamási-i

LITHYNIA

ásványvíz rendszeres ivása által érhető el.

Kapható mindenütt.

Főlerakat: Str. Nicu Filipescu (Szarvas-sor) 23.

TELEFON: 1-76

Akvizitöröket magas jutalékkal

felvesz a „NÉPÜNK“ kiadóhivatala.

Fundatia pentru Scoala - BCU Cluj-Napoca.